

стандартизації національної термінології; питаннях найменування та перенайменування (міст, вулиць, площ).

Отже, зазначені основні напрямки досліджень у межах сучасної прикладної лінгвістики не становлять собою закритого списку, адже життя – процес динамічний, і розвиток науково-технічного прогресу виявляє та ще обов'язково виявить нові сфери практичного застосування мови. Однак і дослідження названих прикладних аспектів мови має дуже багатогранні та багатообіцяючі перспективи, особливо в Україні. У США лінгвістика належить традиційно до напрямку підготовки «Іноземні мови, література та лінгвістика», проте найчастіше вона є окремою освітньою програмою, оскільки США є центром світової лінгвістики [6, с. 130].

Література

1. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремінь; Акад. пед. наук України. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Аверинцев С. С. Філологія. Лингвистический энциклопедический словарь. URL: [http:// philologos.narod.ru/texts/aver_philol.htm](http://philologos.narod.ru/texts/aver_philol.htm).
3. Гаспаров М. Л. Филология как нравственность. Записки и выписки. Москва, 2001. С. 98–100.
4. Longman Dictionary of Contemporary English / [man. ed. Stephen Pullon]. 3d ed. NewDelhi : Pearson Education, 2004. 1950 p.
5. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2003. 464 с.
6. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : [монографія]. Суми : ВВП Мрія-1 ТОВ, 2005. 404 с.

DICTONS FRANÇAIS LES PLUS CONNUS

Добровольська В. А.

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Les proverbes illustrent à la fois le patrimoine commun des hommes et la diversité de chaque culture. C'est pourquoi nous vous invitons à partir à la découverte d'une sélection de proverbes français.

La langue française, que l'on accuse d'être si verbeuse , n'a rien à envier aux autres langues pour la précision de ses proverbes. *Peu et bon. Paix et peu. – Qui doit a*

dort. – Patience passe science. – A bon chat bon rat, et quantité d'autres proverbes, sont renfermés dans trois ou quatre mots.

La mythologie a fourni quelques proverbes; par exemple : *C'est le tonneau des Dandides. – C'est la toile de Pénélope.*

Beaucoup de proverbes font allusion à des traits d'histoire; telles sont les expressions: *Coup de Jarnac, partage de Montgometry.*

On en a emprunté aux arts, notamment à la navigation, comme *Avoir le vent en poupe*; à l'art militaire, comme *Baisser la lance*; à la vénerie, comme *Rompre les chiens*. La serrurerie nous a donné : *Mettre les fers au jeu. – Battre toujours la même enclume*. Les animaux domestiques ont aussi enrichi le langage proverbial. Ne dit-on pas, *Emporter le chat ? – Prendre la chèvre ? – Hurler avec les loups ?*

Trop prodigués, les proverbes se nuisent mutuellement; c'est au goût à en régler l'emploi.

Les proverbes ne tiennent pas mal leur rang dans les épigrammes; ils y peuvent être semés de bonne grâce, et même quelquefois en former la pointe.

On parle de proverbe lorsqu'une expression langagière a recours à une image stéréotypée et métaphorique afin de véhiculer un message à caractère moraliste, un conseil de sagesse ou un fait d'expérience d'une portée générale qu'il est jugé bon de rappeler.

Le terme générique de proverbe regroupe différentes expressions langagières telles que l'adage, la sentence, le dicton, l'aphorisme, la maxime et le précepte qui possèdent chacune leurs subtilités.

L'amour, la colère, la religion, l'argent, la vie et la mort sont des sujets intarissables pour les proverbes et les dictons. Ils sont généralement très anciens, stables dans le temps et ne sont pas attribués à un auteur en particulier. Ils font partie du patrimoine linguistique de leurs pays.

Proverbes célèbres de la culture française : textes drôles ou classiques

Par exemple: Dictons traditionnels. *On ne fait pas d'omelettes sans casser des oeufs. Il ne faut pas vendre la peau de l'ours avant de l'avoir tué. Pierre qui roule n'amasse pas mousse. On n'apprend pas aux vieux singes à faire des grimaces. Il faut prendre le taureau par les cornes.*

Drôles et Humoristiques *A pisser contre le vent, on mouille sa chemise. Quand on met la main à la pâte, il en reste toujours quelque chose aux doigts. Là où il y a du poil, il y a de la joie. Il ne faut pas se moquer des chiens avant d'être sorti du village. Il ne faut pas péter plus haut que son cul. Il est facile de nager quand on vous tient le menton.*

Dieu et Religion *Il vaut mieux avoir affaire à Dieu qu'à ses saints. Ce que femme veut, Dieu le veut. Charité bien ordonnée commence par soi-même. On fait toujours le diable plus laid qu'il n'est. Il ne faut pas prendre les enfants du Bon Dieu pour des canards sauvages. Quand Dieu donne le mal, il donne aussi le remède.*

Références

1. Proverbes français et exemples de dictons connus. URL : <https://www.lettres-gratuites.com/exemple-proverbe-francais.html>
2. Proverbes français les plus connus. URL : <https://dicocitations.lemonde.fr/citation-proverbe-francais-2.php>
3. Proverbes français. URL : <https://dicocitations.lemonde.fr/proverbes-france.php>
4. Le Parisien. URL : <https://citation-celebre.leparisien.fr/proverbe/francais>

ЛІНГВОСИНЕРГЕТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У ФОРМАТІ СЕМАНТИЧНОГО ОБСЯГУ ІМЕННИКОВОЇ ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Дребет В. В.

*доктор філологічних наук, професор кафедри
німецької філології та методики навчання німецької мови
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Синергетика як міждисциплінарна галузь дослідження вивчає й описує комплексну систему дії суспільних і соціальних процесів. Одним з основних понять тут є поняття самоорганізації. Н. Хакен бачить завдання синергетики у тому, щоб знайти універсальні закономірності поведінки та загальні закони самоорганізації складних динамічних систем [4, с. 361]. У такий спосіб описується поява і формування складних систем. Цілком природно, що синергетичний підхід стає більш затребуваним і для комплексного вивчення мовних явищ. Так, американський лінгвіст Дж. Ціпф екстраполював універсальний принцип найменшого докладання зусиль у поведінці та діях людини на мову, внаслідок чого вчений довів тенденцію до рівності співвідношення між семантичним обсягом слова та частотою його вживання [8, с. 255]. Мова як система самоорганізації на шляху свого розвитку шукає і знаходить оптимальні способи для встановлення якомога більшої рівноваги між потребами системи та їх вирішенням за допомогою відповідних мовних механізмів. Особливо це стосується величини лексикону: «Це представляє потреба у вмінні виражати багато різних значень. Чим більше значень потрібно кодувати, тим більшою повинна бути кількість лексичних одиниць мови» [5, с. 52]. Якщо у синергетичному розумінні лексичні одиниці та їх значення на мовному рівні несуть у собі закодовану інформацію, то у цьому ж